

חוקיותו של צייד עברייני מין פרטי ברשת

יורם רבין

מבוא

אבי דוביצקי, אדם פרטי ואזרח מן השורה, קיבל עליו בהתנדבות את תפקיד המלחמה בעברייני מין ברשת. הוא מתחזה לילדה בת 12 וממתין בחדרי הצ'ט. הוא מקבל הזמנות ושיחות מגברים. כמה מהגברים מבצעים עבירות מין עם ה"קטינה". דוביצקי מגיש תלונה במשטרת ישראל בגין כל עבירה לכאורה שתועדה על ידו. ביחס לאחדים מן המקרים פתחה המשטרה בחקירה. לאורך כמה חודשים הוגשו מאות תלונות מסוג זה במשטרה, נפתחו חקירות ונעצרו חשודים. האם התנהלות כזאת (להלן: "השיטה") היא חוקית? האם לנאשמים בפרשיות אלו עומדת טענת הגנה כלשהי כלפי שיטת פעולה זו? ננסה להתייחס לשאלות המשפטיות המתעוררות בהקשר לשיטת הפעולה המתוארת.

האם השיטה היא בבחינת הדחה אסורה לביצוע עבירה?

האם ניתן לומר כי השיטה המתוארת עולה כדי הדחה לא חוקית לביצוע עבירה? בפסיקת בית המשפט העליון נקבע לא אחת, כי שידול על ידי סוכן משטרה אינו שולל את האחריות הפלילית של אדם, גם אם המשודל היה אדם תמים, שומר חוק, שסוכן עורר בו את הרצון לעבור את העבירה. השפעת התנהגות המדיח מקומה נותר בגזר הדין ולא בהכרעת הדין. נפקותה היחידה של הדחה לדבר עבירה תימצא במידת העונש שיגזור בית המשפט על הנאשם.² לעתים הביע בית המשפט העליון אי נחת מחקירות שבהן הופעלו סוכנים משטרהיים. כך למשל בית המשפט העליון עמד על הפסול בהכשלתו של אזרח ישר דרך לבצע דבר עבירה שלא היה מצב אלמלא ההדחה על ידי סוכן משטרה. נקבע כי אל למשטרה להצמיד סוכן מדיח לאדם אלא אם כן יש בידה מידע מקדים ואמין בעל יסוד סביר להאמין כי אדם זה מעורב בפעילות עבריינית,³ וכי על סוכן סמוי להימנע מלהפעיל אמצעי לחץ מוגזמים כדי לשכנע חשוד לבצע עבירה.⁴ אולם בסופו של דבר, לפי הגישה הישראלית, האחריות

בפלילים היא אישית וכאשר הוכחו על פי ראיות קבילות היסוד הנפשי והיסוד העובדתי אצל הנאשם, אין פעילותם של אחרים כשלעצמה גורעת מעצם קיומה של אחריות פלילית.⁵ יש לשים לב לשתי עובדות נוספות. האחת, השיטה המתוארת אינה כרוכה בהכרח בהדחה; בפסק הדין בעניין **קטיני** נדונה פרשת "תחקיר הפדופילים של ערוץ 10".⁶ התחקיר בפרשה זו עסק בגברים בוגרים, שהשתמשו באתרי אינטרנט ליצירת קשר מיני עם קטינים או קטינות. ארבעה תחקירנים הונחו להיכנס לאתרי האינטרנט, להציג את עצמם כילדה בת 13 ולנהל בשמה שיחות עם הפונים. שני המבקשים יזמו שיחות מיניות עם התחקירניות ואף נפגשו עמן. בגין כך הועמדו לדין בניסיון לביצוע עבירות מין שונות (ניסיון למעשה מגונה וניסיון להטרדה מינית). בדחותו את הערעור על ההרשעה קבע בית המשפט העליון בין השאר כי התחקירניות לא הדיחו ולא שידלו את המערערים לביצוע עבירות המין.⁷ אבי דוביצקי טען בראיונות בתקשורת כי התחזותו לילדה בת 12 לא דרשה ממנו כל פעולת פיתוי נוספת. עצם "קיומה" של הילדה בחדרי הצ'ט הניב פניות רבות, והיזמה של הגברים מן העבר השני לניהולן של שיחות מין ערות היא זו שהולידה את העבירות. אם כך הוא הדבר מבחינה עובדתית⁸ לא ניתן לדבר כלל על קיומה של "הדחה", לא כל שכן על הדחה פסולה.⁹ לסיכום, הפעלת השיטה כמתואר אינה מהווה

5 פרשת קטיני, לעיל ה"ש 2, סעיף 7 לפסק דינו של השופט הנדל.

6 שם.

7 שם, סעיף 6 לפסק דינו של השופט הנדל: "המבקש הוא שיזם את ההתכתבות עם התחקירנית באתר ואת השיחות הטלפוניות בהמשך. המבקש הכתיב את תוכן השיחות [...] תשובותיה של התחקירנית, אף אם הביעו עניין או סקרנות, אינן מגיעות כדי שידול או הדחה. מדובר בממצא עובדתי המבוסס היטב ונגזר מסיפור המקרה. מסקנתו של בית המשפט המחוזי משכנעת. קביעה הפוכה היא פירושה מתחת גבולותיה של טענת ההדחה כך שתחול גם על כל שיתוף פעולה בין המדיחה ובין הנאשם. במקרה, הראשונה לא הכניסה מילים לפיו של השני, אלא נושאי השיחות ואופיין המיני יצאו לדרך בדורו לשונו של המבקש. תשובות התחקירנית היו בגדר תגובה למסגרת שהגדיר המבקש ולא היו הגורם או הזרז לממד המיני שנשאה התקשורת בין השניים".

8 נכון לכתיבת שורות אלה, התלונות הרבות שהעביר דוביצקי מצויות בחקירה משטרתית או בשלבי עיון וטיפול שונים על ידי פרקליטות המדינה.

9 חיים ויסמונסקי הדגיש את העובדה שפעולות החשיפה באמצעות סוכנים וירטואליים ברשת מובחנות מפעולות מקבילות בעולם הפיזי, בכך שבשונה מהעולם הפיזי, אין ידיעה מראש לגבי זהות החשודים בביצוע העבירות הפליליות. המידע הוא על קיומה של התופעה העבריינית בלבד. ואולם ככל שהסוכן הווירטואלי לא יזם את ההתקשרות הראשונית, אלא החשוד, הרי אין בעובדה שלא היה קיים מידע מפליל אישית נגדו מראש כדי להפוך את פעולת ההתקשרות עם הסוכן להדחה. ראו חיים ויסמונסקי "סוכנים וירטואליים לחשיפת פדופילים באינטרנט - בעקבות פרשת ערוץ 10" **הסניגור** 160, 5 (2010).

1 פרופ' למשפטים. דיקן בית הספר למשפטים ע"ש חיים שטריקס, המסלול האקדמי, המכללה למנהל. אבקש להודות לד"ר ניב ואקי ולד"ר חיים ויסמונסקי על הערותיהם הטובות לרשימה זו.

2 ראו ע"פ 7830/08 **מחאמרה נ' מדינת ישראל**, פדאור 08 (41) 843 (2008); ע"פ 15/78 **ביבס נ' מדינת ישראל**, פ"ד לב(3) 64 (1978); ע"פ 360/80 **מדינת ישראל נ' אפנדר**, פ"ד לה(1) 228, 235 (1980); ולאחרונה רע"פ 1201/12 **קטיני נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 9.1.2014), סעיף 7 לפסק דינו של השופט הנדל.

3 ע"פ 470/83 **מורי נ' מדינת ישראל**, פ"ד לט(1) 5 (1985).

4 ע"פ 2910/94 **יפת נ' מדינת ישראל**, פ"ד נ(2) 221, 364-365 (1996).

”עצם העובדה שהפעולות נעשו עלידי אדם פרטי מחלישה מאוד את טענת ההדחה. בפרשת קטיעי ציין השופט הנדל, כי בהתאם לפסיקה במדינות השונות בארצות הברית את טענת ההדחה ניתן להעלות רק כאשר הטמנת הפח נעשתה על ידי סוכן ממשלתי”

בהכרח הדחה פסולה.

טענה שנייה בהקשר זה היא שגם אם הייתה הדחה במקרה כזה או אחר, המדיח אינו סוכן משטרה, אלא אדם פרטי שאינו נושא בתפקיד ציבורי כלשהו. נראה כי עצם העובדה שהפעולות נעשו על ידי אדם פרטי מחלישה מאוד את טענת ההדחה. בפרשת קטיעי ציין השופט הנדל, כי בהתאם לפסיקה במדינות השונות בארצות הברית את טענת ההדחה ניתן להעלות רק כאשר הטמנת הפח נעשתה על ידי סוכן ממשלתי. בתי המשפט בארצות הברית חזרו וקבעו כי הדחה בידי אזרח פרטי שאין לו כל זיקה לממשלה אינה מהווה הטמנת ”פח יקוש”. אחת ההצדקות לשלילת ההגנה היא שהדחה פרטית היא למעשה שידול, והנאשם שנענה לו אשם בביצוע העבירה.¹⁰ הצדקה נוספת שהועלתה בפסיקה האמריקנית מקורה במטרת הגנת ”הפח היקוש” המכוונת למנוע מהממשלה לעודד ביצוע עבירות פליליות בעוד היא אמונה על הסדר הציבורי. מטרה זו אינה תקפה כלפי אדם פרטי.¹¹

האם השיטה יכולה לבסס הגנה מן הצדק?

האם ניתן לומר, כי השיטה המתוארת מגבשת הגנה מן הצדק? הדוקטרינה של הגנה מן הצדק נשענת על סמכותו של בית המשפט לבטל אישום העומד בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית. הדוקטרינה נקלטה בשיטת המשפט הישראלי מהמשפט המקובל האנגלי דרך הפסיקה.¹² בשנת 2007 עוגנה ”ההגנה מן הצדק” בסעיף 149(10)

10 פרשת קטיעי, לעיל ה”ש 2, סעיף 7 לפסק דינו של השופט הנדל.

11 שם. השופט הנדל מפרט את שנקבע בפסק דין אמריקני הדומה מאוד לעניינו: אישה בוגרת התכתבה באמצעות אתר האינטרנט MySpace עם אדם לאחר שזה יצר קשר עם ביתה הקטינה, תוך שהתחזתה לנערה בת 15 שנים. לאחר שהשניים קבעו להיפגש כדי לקיים יחסי מין והנאשם שלח לאם כרטיס אוטובוס, נכנסה לשכת החקירות הפדרליות (FBI) למנוי שלה באתר. בית המשפט קבע, כי לנאשם לא עומדת כל הגנה, לרבות לא הגנת הפח היקוש מול מעשיה הפרטיים של האם.

12 זאב סגל ואבי זמיר ”הגנה מן הצדק באור סדר הדין הפלילי - סדר חדש של הגינות משפטית” ספר דויד וינר על משפט פלילי ואתיקה 231 (2009).

לחוק סדר הדין הפלילי, אשר הסמיך את בית המשפט לתקן את כתב האישום או לבטלו מקום שבו ”הגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית”. בפרשת קטיעי קבע השופט הנדל, כי ”הרף שנקבע בהלכה הפסוקה נע ממבחן של ’התנהגות שערורייתית של הרשות’ למבחן המתמקד בהבטחת הליך פלילי הוגן וצודק לנאשם. שינוי זה מאפשר להתחשב בפעולות שלא נבעו ממעשי הרשות, אך עדיין פגעו בתחושת הצדק וההגינות בהליך. אף שנראה שעדיין ברוב המקרים תהא סוגיית ההגנה מן הצדק קשורה להתנהגות הרשות, כבר נפסק שאין לשלול אפשרות שהפגיעה בתחושת הצדק וההגינות תיחס לנסיבות שאינן תלויות ברשויות כל-עיקר, אך המחייבות את המסקנה כי לא יהיה ניתן להבטיח לנאשם קיום משפט הוגן”.¹³ לאור כך ממשיך השופט הנדל וקובע, כי ”אין להוציא מכלל אפשרות שבמקרים מתאימים מעורבותו של גוף פרטי בהליך הפלילי ובפרט ניהול חקירה יזומה עשויה לפגוע באופן ממשי בתחושת הצדק וההגינות של ההליך עד כדי החלת ההגנה מן הצדק”.¹⁴ ואילו השופט דנציגר, שהתייחס אף הוא לאפשרות זו, הוסיף כדלקמן: ”לא ניתן להתעלם מהחשש למדרון חלקלק’ בהתייחס לגורמים פרטיים שאינם נתונים לפיקוח, רגולציה ונורמות אתיות, שעלולים לנקוט אף הם פעולות בילוש וחקירה שעשויות לחצות את הגבול בין האסור למוותר, תוך פגיעה בצנעת הפרט ובזכויות אדם נוספות. יש להיזהר מהסכנות הטמונות בפעילותם של גופים פרטיים שאינם נתונים למגבלות ופיקוח כלשהם. לצורך התמודדות עם סכנות אלה והשלכותיהן, אין זה בלתי סביר כי בנסיבות המצדיקות זאת ייקבע כי יש מקום להחלת הגנת ’הפח היקוש’ אף ביחס לגופים פרטיים באופן שייצור תמריץ נאות לרשויות המוסמכות לנקוט פעולות פיקוח ובקרה ביחס לאותם גופים [...]”. אין לשלול על הסף את הרחבת תחולתה של דוקטרינת ההגנה מן הצדק ודוקטרינת הפסולות הפסיקתית, במקרים המתאימים, אף ביחס לפעולותיהם של גופים פרטיים”.¹⁵ אלא שבסופו של דבר, בפרשה זו - שעסקה כאמור בתחקירי הפדופילים שנערכו בערוץ 10 - לא נמצא כל רבב בהתנהלות הגורם הפרטי (ערוץ 10) והמשטרה. הוכח שלא הייתה הדחה מצד התחקירניות של ערוץ 10; הוכח כי האחריות להשתלשלות העניינים

13 פרשת קטיעי, לעיל ה”ש 2, סעיף 10 לפסק דינו של השופט הנדל.

14 שם.

15 שם, סעיף 3 לפסק דינו של השופט דנציגר.

המשפט הפלילי בפרט.¹⁸ בנוסף נקבע, כי גוף הפועל במסגרת המדינה (בניגוד לגוף פרטי) כפוף לביקורת מנהלית ושיפוטית, ולא תוס של השירות הציבורי הממלכתי. בכך יש כדי להפחית במידה ניכרת את הסכנה שהכוח הנתון לאותו גוף ינוצל לרעה, באופן שרירותי או לשם קידום מטרות זרות.¹⁹ לאור טעמים אלה (וטעמים נוספים) נקבע כי הקמתם של בתי סוהר פרטיים בישראל אינה חוקתית.²⁰ אלא שבעניינו של דוביצקי, השיטה

המתוארת אינה מהווה הפרטה של סמכויות המשטרה או החצנה פסולה של סמכויותיה. מדובר באדם פרטי, הפועל באופן וולונטרי, שלא התבקש לבצע את הפעולות. מר דוביצקי פועל על דעת עצמו, ללא שהועברו אליו סמכויות שלטוניות כלשהן. למעשה מר דוביצקי מגיש את תלונותיו במשטרה בכובע של מתלונן, וחקירת המשטרה, וכנגזר מכך גם הפעלת סמכויותיה, מתבצעת רק לאחר הגשת התלונה ולאחר שהמתלונן (מר דוביצקי) מסיים את תפקידו ו"יוצא מהתמונה". בהקשר זה אף לא ניתן לייחס לו מניע כלכלי, כפי שהיה ניתן לייחס למשל בפרשת הפרטת בתי הסוהר או בפרשת תחקיר הפדופילים של ערוץ 10. לפיכך גם

"בפסיקת בית המשפט העליון לא נשללה האפשרות כי הגנה מן הצדק תתגבש בשל מעורבותם של גורמים פרטיים בחקירה מהסוג המתואר. עם זאת נקבע כי במצבים שבהם לא הייתה הדחה לביצוע עבירות המין מצד הגורם הפרטי, כאשר היוזמה לקיום השיחות ולקיום הפגישות שלאחר מכן באה מצד הגברים בחדרי הצ'ט, וכאשר התערבותה של המשטרה נעשתה באופן חוקי, על בסיס ראיות שהוצגו בעוד מועד, וללא כל פעולה שפגעה בזכויות היסוד של הנאשמים - במצבים אלה אין כל בסיס לקבלת טענה של הגנה מן הצדק"

לרבות לתכנים המיניים הבוטים שעלו בשיחות הייתה של הגברים שיצרו את הקשר עם התחקירנית; וכן שהתערבות המשטרה בפרשה לא הייתה כרוכה בפגיעה בזכויות היסוד של הגברים שנעצרו ונחקרו. לפיכך הוחלט כי בהתנהלות ערוץ 10 והמשטרה לא נמצאה פגיעה מהותית בעקרונות של צדק והגינות משפטית שיש בה כדי לגבש הגנה מן הצדק לנאשמים.¹⁶

העולה מפרשת קטיעי הוא, כי בפסיקת בית המשפט העליון לא

נשללה האפשרות כי הגנה מן הצדק תתגבש בשל מעורבותם של גורמים פרטיים בחקירה מהסוג המתואר. עם זאת נקבע כי במצבים שבהם לא הייתה הדחה לביצוע עבירות המין מצד הגורם הפרטי, כאשר היוזמה לקיום השיחות ולקיום הפגישות שלאחר מכן באה מצד הגברים בחדרי הצ'ט, וכאשר התערבותה של המשטרה נעשתה באופן חוקי, על בסיס ראיות שהוצגו בעוד מועד, וללא כל פעולה שפגעה בזכויות היסוד של הנאשמים - במצבים אלה אין כל בסיס לקבלת טענה של הגנה מן הצדק.

האם השיטה מהווה הפרטה אסורה של תפקיד המשטרה?

במקרים שבהם המשטרה "מעבירה" או "אוצלת" את הסמכות לקיים חקירות לגורם פרטי יכולים להתעורר קשיים. אחד מהם נוגע לחוסר החוקיות שבהעברת סמכויות שלטוניות מובהקות לידיים פרטיות. כך למשל בפרשת **חטיבת זכויות האדם**,¹⁷ שבה נדונה שאלת החוקיות של הקמת בתי סוהר פרטיים בישראל. בפרשה זו קבע בית המשפט, כי בהתאם לתפיסה המדינית המודרנית, למדינה יש תפקיד ייחודי באכיפת החוק הפלילי. המדינה נתפסת כגורם האחראי לאכיפת החוק הפלילי, סמכות הענישה הפלילית היא מסמכויותיה המובהקות, ולה נתונה הרשות הבלעדית לעשות שימוש בכוח מאורגן לשם אכיפת

18 פרשת חטיבת זכויות האדם, שם, בפסקאות 23 עד 25 לפסק דינה של הנשיאה ביניש.

19 שם, בפסקה 26 לפסק דינה של הנשיאה ביניש, וכן פסקאות 14 עד 16 ו-18 לפסק דינה של השופטת פרוקצ'יה.

20 על פסק הדין ראו המאמרים האלה: אלון הראל "על מגבלות ההפרטה (בעקבות בג"ץ 2605/05 חטיבת זכויות האדם נ' שר האוצר)" **משפטים על אתר** ב 1 (2010); רות קמיני "הסיווג הראוי של מרשם פלילי: על הקושי שבהעברת נטל הענישה לידיים פרטיות ומשמעותו" **עלי משפט** ט 327 (2011); נילי כהן "אסירים, ענישה קהילתית וחינוך - בין 'סמכותה הטבעית' של המדינה לבין הפרטה, קהילתיות ופרטיות" **משפט ועסקים** יד 595 (2012); הילה שמיר "הפרטה: המדינה, השוק ומה שביניהם - למשמעותיה של פסיקת בג"ץ בנושא בית-הסוהר הפרטי" **עיוני משפט** לה 747 (2013); גלעד ברנע ויעל ברדה "תיאוריה חוקתית, אסטרטגיה ועריכת-דין ציבורית בפרשת ביטול הפרטת בתי-הסוהר" **מעשי משפט** ג 145 (2010); אורי תימור "הפרטה נעצרה ונאסרה" **צוהר לבית הסוהר: עבירות ועונשים בישראל - תיאוריה ויישום** 13 (2010); יואב פלד "הפשע משתלם: מה ניתן ללמוד מהניסיון האמריקאי בהפרטת בתי סוהר" **הסינור** 82 5 (2004); נעמה כרמי ועינת גל "החטא ועונשו - הפרטת בתי כלא: נייר עמדה" **דו"ח עמותת רופאים לזכויות אדם** (2005).

16 שם, סעיף 11 לפסק דינו של השופט הנדל.

17 בג"ץ 2605/05 המרכז האקדמי למשפט ולעסקים (ע"ר) חטיבת זכויות האדם נ' שר האוצר (פורסם בנובמבר 2009. 19.11.11) (להלן: "חטיבת זכויות האדם").

בהקשר זה לא ניתן להצביע על בעיה בהתנהלותו של מר דוביצקי או בהתנהלותה של המשטרה.²¹

הערה משווה לגבי פרשת תחקיר הפדופילים של ערוץ 10

יש לשים לב כי פרשת ערוץ 10 מעוררת שאלות בשני מישורים. המישור הראשון הוא עצם מעורבותו של גורם פרטי (תחקירנית) בחשיפת עבירות; המישור השני הוא עצם העובדה כי הגורם הפרטי המעורב בחשיפת העבירות הוא כלי תקשורת בעל אינטרסים מסחריים. לדעתנו, כפי שהובעה לעיל, מעורבותו של גורם פרטי בחשיפת עבירות המין כפי שהייתה בפרשת התחקיר של ערוץ 10, כמו גם במקרים שתוארו לעיל במסגרת שיטת העבודה של דוביצקי, אינה מקימה טענה משפטית טובה להדחה או להגנה מן הצדק. זאת גם הייתה השקפתם של בית המשפט המחוזי ובית המשפט העליון בפרשת ערוץ 10.²² להשקפה זו, וכנגדז מכך לתוצאה של פסק הדין בעניין ערוץ 10, אני מסכים. בעיה אחרת נוגעת לעובדה שהגורם הפרטי בפרשת ערוץ 10 שהיה מעורב בחשיפת עבירות המין - בניגוד לדוביצקי - היה ערוץ טלוויזיה מסחרי המונע משיקולי רייטינג. עובדה זו מעוררת אי נוחות קשה. תפיסות מתוקשרות של עבריינים, מעצרים למול מצלמות טלוויזיה עוד בטרם ניתנה לנאשם זכות להתייעץ עם עורך דין או לטעון טענות בפני שופט - הם בעיה קשה. בעיקר כך, אם המוטיבציה לביצוע פעולות נובעת משיקולים מסחריים של רייטינג, אשר במציאות של תחרות מסחרית בין ערוצי תקשורת יכולה לדחוק שיקולים חשובים של צנעת הפרט, של חזקת החפות וכדומה. המעורבות הבוטטה של ערוץ תקשורת מסחרי בחקירה משטרתית או ליווי חקירה באמצעות מצלמה של ערוץ מסחרי מעוררת שאלות חשובות.

21 בהקשר רחב יותר, מעבר למסגרת של רשימה זו, בהחלט ראוי להידרש לסוגיית התלות של הרשות החוקרת בגורמים פרטיים הפועלים במרחב המקוון, בין שמדובר בספקיות השירות למיניהן ובין שמדובר במשתמשים פרטיים. תיתכן טענה שנוכח מאפייני המרחב המקוון, כמרחב חוצה מדינות וכמרחב שבו הראיות מבוזרות ומצויות ברשות ספקיות שירות רבות, אין מנוס מלפתח תורה של החצנה מסוימת של סמכויות המשטרה לגורמים פרטיים הפועלים ברשת. ראו למשל חיים ויסמונסקי, "חלופות לאכיפה הפלילית המדינית ברשת האינטרנט" **משפט ברשת** (2007.2.21) www.law.co.il. כן ראו ביטוי לגישה זו בעע"מ 3782/12 **מפקד מחוז תל-אביב-יפו משטרת ישראל נ' איגוד האינטרנט הישראלי**, פסקה 45 לפסק דינו של השופט סולברג (פורסם בבנו, 2013.3.24). להתייחסות ביקורתית על התפתחות ברוח זו, ראו: Michael D. Birnhack & Niva Elkin-Koren, *The Invisible Handshake: The Reemergence of the State in the Digital Environment*, 8 Va. J.L. & Tech. 6 (2003).

22 פרשת קטיעי, לעיל ה"ש 2.

נטען כי מעורבות זו פוגעת בחזקת החפות, שהיא מנוגדת להנחיות היועץ המשפטי לממשלה,²³ וכי היא יכולה להקים הגנה מן הצדק. כל אלה טענות טובות שבהן לא עסקנו, שכן אין הן מתעוררות בענייננו,²⁴ ואין קשורות לעצם המעורבות בחקירה של גורם פרטי (שאינו ערוץ תקשורת) כמתואר לעיל.²⁵

סיכום

לסיכום, לשיטה של הפעלת סוכנים וירטואלים ברשת ככלי לחשיפה ולחקירה של עברייני מין הפועלים באינטרנט יש יתרונות רבים. ראוי שהמשטרה תנקוט יוזמה ותפעיל סוכנים וירטואלים משל עצמה, וזאת בכפוף להנחיות משטרת ישראל ולכללי האתיקה שלה.²⁶ בפועל, פועלים גם סוכנים וירטואלים פרטיים כגון מר דוביצקי. כפי שניסינו להראות, פעילותו של האחרון - גם אם רצויה פחות מאשר פעולה מקצועית, מאורגנת וממוסדת מטעם גורמי אכיפת החוק - אינה בלתי חוקית ככזו.

23 יואב ספיר "חי"ך, אכלת אותה" **מעריב** 23.12.2007. **NRG** שיטת הפעולה של דוביצקי אינה קשורה לערוץ תקשורת כלשהו. אמנם דוביצקי התראיין לא אחת בתקשורת על תפיסותיו, אך פעולותיו בזמן אמת בוצעו בצנעה, תועדו, ורק לאחר מכן הועברו למשטרה. בנוסף, ייתכן, שבחלק מהמקרים המשטרה ביצעה מעצרים מתוקשרים, אך זאת במנותק מעבודתו של דוביצקי, וללא קשר לעצם היותו גורם פרטי.

24 בכך אני חולק על הרוח העולה ממאמרו של אסף הרדוף "הקלות המטרדה של הפיתוי: בעקבות פרשת ערוץ 10" **הסניגור** 160, 11 (יולי 2010). התרשמתי כי הרדוף אינו עורך הבחנה חדה מספיק בין עצם היותו של ערוץ 10 גורם פרטי לעצם היותו ערוץ תקשורת. מצד אחד הוא מלין על כך שהתחקיר של ערוץ 10 היה מונע משיקולי רייטינג מסחריים (שם, בעמ' 12: "האם הקביעה שאין מדובר בהדחה מכשירה התעלמות מכך שגורם פרטי המונע משיקולים מסחריים הוא אבי הפרשה?"). אך מצד אחר מסקנתו היא שחיפוש אקטיבי אחר עברייני מין באינטרנט צריך להיערך רק על ידי הרשות האוכפת או מטעמה (ראו המסקנה הראשונה שבעמ' 14 למאמר). מעורבותו של ערוץ 10 פסולה בעיני הרדוף אך מסקנתו מתייחסת לכל גורם פרטי באשר הוא. נראה לי כי גם הרדוף לא היה מצדיק זיכוי או מחיקה של כתב אישום במקרה שתואר לעיל, בה"ש 11, רק בשל העובדה שהאם שהתחזתה לבייתה הקטינה הייתה גורם פרטי.

25 ראו גם אצל ויסמונסקי, לעיל ה"ש 9, בעמ' 9: "מן הראוי לטעמי שמשטרת ישראל, ולא ערוץ טלוויזיה מסחרי, היא שיתטול את היוזמה בהפעלת סוכנים וירטואלים ברשת האינטרנט".